

Stockholm 2015-03-05

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över regeringskansliets promemoria "Höjd ambitionsnivå i elcertifikatsystemet till 2020" (Diarienummer M2015/698/Ee)

Oberoende Elhandlare (OE) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på den aktuella promemorian. OE positiva till de förslag till nya kvoter som redovisas i promemorian och som bygger på de förslag som Energimyndigheten lämnade till Miljö- och energidepartementet den 5 februari 2015. Vi bedömer de föreslagna uppjusteringarna av kvoterna som rimliga för att nå de uppsatta målen med 30 TWh ny förnybar elproduktion till 2020.

OE vill samtidigt framhålla att utvidgningen av systemet till Norge som gjordes 2012 är ett steg i rätt riktning, och att det är bra att varje justering av kvoterna kräver att länderna måste vara eniga. Vi tror att det för långsiktigheten och förutsägbarheten i elcertifikatsystemet, framför allt om det enligt våra intentioner vidgas till flera länder i Europa, är nödvändigt att inte enskilda länder kan föreslå justeringar utan att det måste göras gemensamt av inblandade länder. OE ser därför att kommande justeringar görs gemensamt av länderna och med ännu längre framförhållning än denna höjning av ambitionsnivån.

Bakgrund och vår syn på elcertifikatsystemet

Oberoende Elhandlare är positiva till elcertifikatreformen men kan med viss oro konstatera att likviditeten bör förbättras för att man skall få en fungerande marknad för elcertifikat. OE menar att elcertifikatsystemet i stort har fungerat på det sätt som det var tänkt och prissättningen på elcertifikaten visar en rimlig stabilitet

Det förfaller uppenbart att priserna på elcertifikaten mer långsiktigt samvarierar negativt med reservens storlek så att en ökad reserv innebär lägre pris på elcertifikat och vice versa. Blir överskottet på marknaden för stort så finns det risk för att priserna på elcertifikaten kommer att sjunka så mycket att investeringarna i vindkraft under en period inte blir lönsamma. OE menar dock att tillfälliga svängningar kommer att rättas till genom att marknadsmekanismerna höjer priserna när det åter blir brist på elcertifikat.

Dessa kraftiga svängningar i elcertifikatpriset kan dock allvarligt hämma utbyggnaden av förnyelsebar elproduktion och OE menar att man bör belysa alternativa metoder att hantera extrema obalanser på marknaden. Ett sätt kan t.ex. vara mer frekventa kontrollstationer. OE anser dock att det vore ett allvarligt avsteg från en marknadslösning att införa tak-och/eller golvpriser för att hantera ovanstående situation.

Det är vidare viktigt att likviditeten på marknaden för elcertifikat förbättras och att det blir möjligt att prissäkra dem på samma sätt som elterminer. I annat fall försämras de nya elproducenternas möjligheter att finansiera sina investeringar. En fungerande marknad för elcertifikat kommer med största sannolikhet att underlätta för mindre och nya aktörer att komma in på elmarknaden som elproducenter.

OE menar vidare att det är viktigt att spelreglerna för elcertifikaten, vare sig det gäller bränslen eller andra avgörande kriterier, inte ändras kortsiktigt utan får gälla under längre perioder för att möjliggöra för en långsiktighet hos dem som ska investera i ny miljövänlig elproduktion.

OE är positiva till elcertifikatsystemet har utvidgats till Norge. Vi menar också att systemet på sikt bör omfatta hela Norden. OE menar att det är nödvändigt att en nordisk marknad för elcertifikat utvecklas till 2020. Det kommer att bidra till att ny kraftproduktion byggs i Norden. Det kommer främst att vara vind- och biobränslebaserad elproduktion som har andra produktionskostnader än den existerande elproduktionen och därmed bjudas in till Nordpool efter en annan utbudskurva. Det kommer att göra att spotmarknaden fungerar bättre tack vare elcertifikaten. Det är också troligt att det blir nya aktörer som bygger en stor del av den nya elproduktionen vilket även det är positivt för konkurrensen.

Denna fråga är också starkt kopplad till EU:s långsiktiga ramverk för klimat och energipolitiken. Så vitt OE vet kommer inom detta ramverk även målen för förnybart att fördelas och bestämmas på ländernivå. Detta kommer sannolikt att medföra fortsatta krav på styrmedel för att uppnå dessa mål i Sverige. OE menar som vi tidigare framfört att elcertifikat systemet är ett avsevärt med effektivt system för att stödja investeringar i förnybar energiproduktion än olika former av "feed in" system av det slag som finns i Tyskland. Vi menar att elcertifikatsystemet med fördel kunde vara en förebild för stödssystem i andra europeiska länder. På längre sikt måste det väl frågan om att harmonisera styrmedlen inom EU att aktualiseras.

OE anser att det måste finnas en långsiktighet i elcertifikatsystemet och att målet för 2020 bör stå fast. Vi menar dock att det är mer osannolikt att energipolitiken efter 2020 inte kommer att behöva ett fortsatt stöd till investeringar i förnybar energi. Med hänsyn till behovet av

långsiktighet för planering och genomförande av sådan investering menar vi att det är nödvändigt att även denna fråga utreds snarast, så att marknaden kan få ett besked om detta i god tid före 2020.

När målen för förnybar energiproduktion för kommande perioder bestäms per land inom EU, så aktualiseras också frågan om vilka samarbetsmekanismer som kan användas för att genomföra investeringar som krävs för att uppnå EU:s mål, där det är mest lönsamt. Om målen per land knyts till energianvändning och inte till energiproduktion inom respektive land så kan finansiella instrument i form av ursprungsgarantier användas för att styra investeringarna på ett rationellt sätt.

För Oberoende Elhandlare

Johan Öhnell

Bo Lindörn